

## תוכן העניינים

### חלק ראשון

|         |                                                              |
|---------|--------------------------------------------------------------|
| 1.....  | <b>פרק ראשון: הודיית חוץ של נאשם</b>                         |
| 2.....  | <b>סימן ראשון:</b> ההודיה – מהי?.....                        |
| 2.....  | 1. "הודיה" – מאי משמע?.....                                  |
| 4.....  | 2. "הודיה" וראשית הודיה.....                                 |
| 10..... | 3. "הודיה" בכתב – בעל-פה.....                                |
| 13..... | 4. בפני "איש מרות" – שלא בפני "איש מרות".....                |
| 17..... | 5. מחוץ לכותלי ביהמ"ש – מאי משמע?.....                       |
| 18..... | 6. הודיה – התנהגות מפלילה?.....                              |
| 19..... | 7. הודיה – ב"שתיקה"?.....                                    |
| 21..... | 8. הודיה – בשפת הגוף? בסימנים ובתנועות?.....                 |
| 22..... | 9. אמירת קושר לפיה "הקושר האחר" ביצע את העבירה – הודיה?..... |
| 22..... | 10. הודיה בהקלטה.....                                        |
| 23..... | 11. הודיה – בהליכי הארכת מעצר.....                           |
| 24..... | 12. הודיה – והקפאת הזכירה שבעבר.....                         |
| 24..... | 13. הודיה באימרת חוץ בכתב של עד.....                         |
| 24..... | 14. הודיה – וכלל הראיה הטובה ביותר.....                      |
| 24..... | 15. הודיה במהלך מו"מ להסדר טיעון/עד מדינה – חסיון.....       |
| 25..... | <b>סימן שני:</b> קבילותה של הודיה – עקרונות.....             |
| 27..... | 1. החסיון מפני הפללה עצמית: זכות השתיקה.....                 |
| 36..... | 2. הזכות להיוועצות בעורך דין.....                            |
| 40..... | 3. מבחן הקבילות – משמעותו.....                               |
| 57..... | 4. תנאי הקבילות והמהפכה החוקתית.....                         |
| 60..... | <b>סימן שלישי:</b> מבחן הקבילות – אבות הפסול.....            |
| 61..... | 1. קבוצה ראשונה: אלימות ואיום באלימות.....                   |
| 62..... | 2. קבוצה שנייה: שיטת תיחקור בלתי הוגנת.....                  |
| 68..... | 3. קבוצה שלישית: יצירת לחץ נפשי בלתי הוגן.....               |
| 73..... | 4. קבוצה רביעית: התחבולה הבלתי הוגנת.....                    |
| 80..... | 5. קבוצה חמישית: הפיתוי וההשאה.....                          |

6. פגיעה בזכות חוקתית – עילת פסלות? 85

7. סיכום 86

**סימן רביעי:** מבחן הקבילות – תקנות השופטים 88

1. התקנות: כללי 88

2. כוחן המחייב של התקנות 89

3. חובת האזהרה 90

4. בקשת תגובה להודעת חשוד אחר 95

5. רישום בכתב ידו של החשוד 95

6. שפת האימרה 95

7. זכות ההיוועצות 96

**סימן חמישי:** מבחן הקבילות – סוגיות מיוחדות 97

1. הודיה הנמסרת לאחר הודיה שנפסלה לאחר הודיה ראשונה 97

2. הודיה מכוח החוק 99

3. "אי חוקיות" של הליכי החקירה – חוק והלכה פסוקה – תיעוד 100

4. חולי נפש 102

5. שיכורים, מסוממים 104

6. מפגרים 105

7. החשדה בעבירה "קלה" 105

8. הודיה בעבירה "אחרת" 107

9. קטינים 107

10. הודיה בכתב – אימרת חוץ בכתב של עד? 108

11. הודיה שנפסלה – קבילות לעניין הערכת מהימנותו של הנאשם? 109

12. הודיה בעקבות הסכם "עד מדינה" / "עסקת טיעון" 110

13. הודיה "עקיפה" – אחריות שותפים 111

14. חקירת שבי"כ / הודיה בחקירת משטרה עוקבת 111

15. הודיה מתוך שיקולים ולחצים חברתיים 112

16. התערבות ערכאת הערעור 112

**סימן שישי:** הערות כלליות חסד"פ (חקירת חשודים) 113

1. שפת ההודיה – מקור ותרגום 113

2. לשון ההודיה, ניסוחה ותוכנה – העיון בהודיה 115

3. רישום ההודיה בכתב ידו של החשוד 116

4. הודיה בעל-פה – רישום לאלתר 117

5. תרשומת מעקב 118

6. התנהגות הנאשם 119

|     |                                                |                      |
|-----|------------------------------------------------|----------------------|
| 119 | חסד"פ (חקירת חשודים) – השלכות                  | 7                    |
| 120 | קבילותה של הודיה – סדרי הדין                   | <b>סימן שביעי:</b>   |
| 120 | משפט זוטא                                      | 1                    |
| 121 | סדרי הדין                                      | 2                    |
| 125 | עיון בהודיה לצורך ההחלטה בדבר קבילותה          | 3                    |
| 126 | ראיה חפצית בעקבות הודיה שנפסלה                 | <b>סימן שמיני:</b>   |
| 128 | כוחה הראייתי של הודיה – "משקלה"                | <b>סימן תשיעי:</b>   |
| 128 | הכלל                                           | 1                    |
| 129 | הודיה – "קבילות" ו"משקל"                       | 2                    |
| 134 | הודיה – הסמכות לפלגה                           | 3                    |
| 135 | הודיה – סתירת תוכנה – חזקת מהימנות             | 4                    |
| 138 | הודיה – ראיה כנגד המודה בלבד                   | 5                    |
| 139 | הודיה – ראיה לחובת המודה אך לא לזכותו          | 6                    |
| 142 | הסבר למתן ההודיה – כוחו                        | 7                    |
| 142 | "דבר מה נוסף"                                  | <b>סימן עשירי:</b>   |
| 142 | דרישת ה"דבר מה" – טיבה ואופיה                  | 1                    |
| 150 | משקלו של ה"דבר מה"                             | 2                    |
| 150 | הודיית חוץ והודאה במסגרת הדין: דרישת ה"דבר מה" | 3                    |
| 151 | "שתיקת נאשם" / "ראשית הודיה" – ודבר מה         | 4                    |
| 152 | ראיית ה"דבר מה": מבחניה הבסיסיים               | 5                    |
| 158 | מן ההלכה הפסוקה: גורמים המהווים "דבר מה"       | 6                    |
| 166 | ההלכה הפסוקה: גורמים שאינם מהווים "דבר מה"     | 7                    |
| 168 | ההלכה הפסוקה: "דבר מה" מוגבר                   | 8                    |
| 170 | ההלכה הפסוקה: סוגיות מיוחדות                   | 9                    |
|     | מבחן הקבילות – דוקטרינת הפסילה הפסיקתית –      | <b>סימן אחד עשר:</b> |
| 175 | הליך פלילי הוגן                                |                      |
| 181 | <b>פרק שני: דרישת הסיוע – המישור הפלילי</b>    |                      |
| 181 | דרישת הסיוע – מקור ומהות                       | <b>סימן ראשון:</b>   |
| 191 | דרישת הסיוע – שותפים לעבירה נושא האישום        | <b>סימן שני:</b>     |
| 192 | הכלל                                           | 1                    |
| 203 | הטעמים לדרישת ה"תוספת" לעדותו של שותף לעבירה   | 2                    |
| 203 | השותפים לעבירה נושא האישום – מי הם?            | 3                    |
| 216 | שותף "סתם": דבר לחיזוק                         | 4                    |



5. מעורבים בעסקת עבירה ..... 216
- סימן שלישי:** דרישת הסיוע – קרבן של עבירות מין ..... 217
1. הכלל המסורתי שבהלכה הפסוקה וטעמיו ..... 217
2. סעיף 54א(ב) לפקודת הראיות – חובת ההנמקה ..... 219
- סימן רביעי:** דרישת הסיוע – עבירות זנות ..... 227
1. שלב ראשון: החוק לתיקון דיני העונשין (עבירות זנות) ..... 227
2. חוק העונשין, תשל"ז–1977 ..... 227
2. שלב שני: חקיקת סעיף 54א לפקודת הראיות (נ"ח) ..... 228
3. שלב שלישי: ביטול סעיף 206 לחוק העונשין (ס"ח 1746, התש"ס) ..... 228
- סימן חמישי:** דרישת הסיוע – אישום בעבירה של עדות שקר ..... 229
1. עדות שקר – הכלל וטעמיו ..... 229
2. הדחה לעדות שקר ..... 230
- סימן שישי:** דרישת הסיוע – עד קטין – המישור הפלילי ..... 231
1. דרישת ה"תוספת" עפ"י סעיף 55 לפקודת הראיות ..... 232
2. דרישת הסיוע לפי החוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים) ..... 239
- סימן שביעי:** דרישת הסיוע – עד קטין – המישור האזרחי ..... 262
- סימן שמיני:** "סיוע" – מכוח דרישה חקוקה בעבירה מיוחדת ..... 263
- סימן תשיעי:** ראיית הסיוע – מאפייניה ..... 263
1. כללי ..... 264
2. הדרישה: ממקור נפרד ועצמאי ..... 268
3. הדרישה: ראייה המסבכת – או הנוטה לסבך – ..... 268
- את הנאשם באחריות לביצוע העבירה ..... 271
- הדרישה: ראייה המתייחסת לנקודה ממשית השנויה במחלוקת ..... 275
- מיקבץ ראיות ..... 281
- דרישות מצטברות ל"דבר לחיזוק" – סיוע? ..... 282
- סיוע בראיות נסיבתיות ..... 282
- כוחו של הסבר ..... 282
- סימן עשירי:** ראיית הסיוע הלכה למעשה – סוגיות נבחרות ..... 283
1. עדות הטעונה סיוע – התוכל לשמש כסיוע? ..... 283
2. עדות הטעונה "דבר מה": מעורב בעסקת עבירה ..... 287
3. עדות הטעונה "דבר לחיזוק": אימרת חוץ בכתב של עד ..... 288
4. הודיה של נאשם: הודיה מלאה, הודיה במקצת והודיה מסויגת ..... 288
5. ראשית הודיה ..... 291
6. עדות על "מעשים דומים" ו"שיטת ביצוע" ..... 294

|          |                                                                    |                     |
|----------|--------------------------------------------------------------------|---------------------|
| 298..... | שקרים של הנאשם / אליבי שהופרך                                      | 7                   |
| 305..... | שתיקה של נאשם (הימנעות מהעיד)                                      | 8                   |
| 310..... | התנהגות מפלילה של נאשם                                             | 9                   |
| 314..... | נסיבות האירוע נושא האישום                                          | 10                  |
| 315..... | ידיעת פרטים מיוחדים/מסבכים                                         | 11                  |
| 315..... | סיוע – בסערת רוחו של הנאשם                                         | 12                  |
| 315..... | סיוע – במצבו הנפשי של המתלונן                                      | 13                  |
| 316..... | סיוע – לזיהוי ברמת "דמיון"                                         | 14                  |
| 316..... | סיוע – בהתנהגות מפלילה מאוחרת של נאשם                              | 15                  |
| 316..... | סיוע – בראיה ישירה נוספת לעדות הטעונה סיוע                         | 16                  |
| 316..... | סיוע – באימרת חוץ של עד                                            | 17                  |
| 316..... | <b>סיכום אחד עשר:</b> עבירות מין – ראיית הסיוע – הלכה למעשה        |                     |
| 317..... | 1 המצב הנפשי של קרבן העבירה                                        |                     |
| 321..... | 2 ה"התנהגות" של קרבן העבירה                                        |                     |
| 322..... | 3 תלונה מיידית                                                     |                     |
| 323..... | 4 סימונים פיזיים                                                   |                     |
| 324..... | 5 תלונות דומות – "מעשים דומים:                                     |                     |
| 325..... | <b>סיכום שנים עשר:</b> ראיית הסיוע – הערות מן הפסיקה               |                     |
| 327..... | <b>סיכום שלושה עשר:</b> ראיית הסיוע – הערות מסכמות                 |                     |
| 330..... | <b>סיכום ארבעה עשר:</b> סיוע נפרד לכל עבירה                        |                     |
| 335..... | <b>סיכום חמישה עשר:</b> סיוע לגבי נאשם אחד – סיוע לגבי כל הנאשמים? |                     |
| 337..... | <b>סיכום שישה עשר:</b> "דבר לחיזוק" – מאי משמע?                    |                     |
| 349..... | <b>פרק שלישי: אימרת חוץ בכתב של עד (פלילים)</b>                    |                     |
| 349..... | <b>סיכום ראשון:</b> סעיף 10א – הערות פתיחה                         |                     |
| 349..... | 1 אימרת חוץ של עד – כוחה הראיתי                                    |                     |
| 352..... | 2 חוקע לחקיקתו של סעיף 10א                                         |                     |
| 354..... | 3 סעיף 10א – מבנה                                                  |                     |
| 356..... | 4 הסרת תחולה                                                       |                     |
| 357..... | סעיף 10א: אימרת חוץ בכתב של עד – איזוהי?                           | <b>סיכום שני:</b>   |
|          | אימרת חוץ בכתב של מי שהוא עד במשפט –                               | <b>סיכום שלישי:</b> |
| 372..... | סעיף 10א(א)                                                        |                     |
|          | אימרת חוץ בכתב של מי שאיננו עד במשפט –                             | <b>סיכום רביעי:</b> |
| 383..... | סעיף 10א(ב)                                                        |                     |

|                                                   |                           |
|---------------------------------------------------|---------------------------|
| סעיף 10א(ג) לפקודה: משקל ראייתי –                 | <b><u>סימן חמישי:</u></b> |
| העדפת האימרה על פני העדות 393.....                |                           |
| סעיף 10א(ד) לפקודה: דרישת ה"דבר לחיזוק" 402.....  | <b><u>סימן שישי:</u></b>  |
| סעיף 10א – משקל ראייתי – סיכום 422.....           | <b><u>סימן שביעי:</u></b> |
| סעיף 10א – סדרי דין – סיכום 424.....              | <b><u>סימן שמיני:</u></b> |
| קבלת אימרה בכתב בהסכמה – סעיף 10ב לפקודה 426..... | <b><u>סימן תשיעי:</u></b> |
| שמירת דינים – סעיף 10ג לפקודה 429.....            | <b><u>סימן עשירי:</u></b> |

## **פרק רביעי: כשרותם של עדים**

|                                                                |                           |
|----------------------------------------------------------------|---------------------------|
| הכלל 415.....                                                  | <b><u>סימן ראשון:</u></b> |
| 1. הכשרות להעיד – סעיף 2 לפקודה 415.....                       |                           |
| 2. חריגים לכלל הכשרות 434.....                                 |                           |
| 3. הזימון להעיד – שיקול דעת לבית-המשפט: סעיף 1 לפקודה 437..... |                           |
| היוצאים מן הכלל – בני משפחה (פלילי) 439.....                   | <b><u>סימן שני:</u></b>   |
| 1. כללי 439.....                                               |                           |
| 2. בני זוג (סעיף 3 לפקודה) 440.....                            |                           |
| 3. הורים וילדיהם (סעיף 4 לפקודה) 444.....                      |                           |
| 4. הוראות מיוחדות: ממצאים על-פי עדות של בני משפחה 446.....     |                           |
| בני משפחה – החריגים ליוצאים מן הכלל:                           | <b><u>סימן שלישי:</u></b> |
| סעיף 5 לפקודה 447.....                                         |                           |
| בני משפחה – עדות מטעם ההגנה: סעיף 6 לפקודה 458.....            | <b><u>סימן רביעי:</u></b> |
| תובע ונתבע – עדי היריב: סעיף 7 לפקודה 459.....                 | <b><u>סימן חמישי:</u></b> |

## **פרק חמישי: על העדים**

|                                                       |                           |
|-------------------------------------------------------|---------------------------|
| העד המעורב בעסקת העבירה (פלילים) 461.....             | <b><u>סימן ראשון:</u></b> |
| העד היחיד (פלילים) 470.....                           | <b><u>סימן שני:</u></b>   |
| העד העוין 474.....                                    | <b><u>סימן שלישי:</u></b> |
| 1. "עד עוין" – מיהו? 474.....                         |                           |
| 2. משמעות ההכרזה על עד כ"עד עוין" 475.....            |                           |
| 3. משקל עדותו של "עד עוין" – חזרה מן העוינות 476..... |                           |
| 4. סדרי הדין להכרזה על עד כ"עד עוין" 477.....         |                           |
| 5. שלב הדיון להכרזת עד כעד עוין 478.....              |                           |
| העד ה"סוכן-המדיח" (פלילים) 479.....                   | <b><u>סימן רביעי:</u></b> |
| 1. "הסוכן-המדיח" – מיהו? 479.....                     |                           |



|          |                                                                    |   |
|----------|--------------------------------------------------------------------|---|
| 480..... | משקלה הראייתי של עדותו של "סוכן-משטרתית"                           | 2 |
| 481..... | ההתייחסות הערכית להפעלת "סוכן-משטרתית"                             | 3 |
| 484..... | "הדחה" – והלכת ה"פח היקוש" ("entrapment")                          | 4 |
| 485..... | ההפעלה הלכה למעשה – "הצמדת סוכן"                                   | 5 |
| 485..... | מעקב – מניעה?                                                      | 6 |
| 486..... | <b>סימן המישי:</b> עד המדינה (פלילים)                              |   |
| 486..... | עד המדינה – מיהו?                                                  | 1 |
| 491..... | הכללים המסדירים הענקת מעמד של עד מדינה                             | 2 |
| 494..... | ביקורת הבג"צ                                                       | 3 |
| 496..... | משקלה הראייתי של עדות של עד מדינה                                  | 4 |
| 499..... | עונשו של עד מדינה                                                  | 5 |
| 500..... | <b>סימן שישי:</b> העד הכובש את עדותו – "העדות הכבושה"              |   |
| 508..... | <b>סימן שביעי:</b> העד חולה הנפש/המפגר                             |   |
| 509..... | 1 הכלל עד לפסק הדין ב"ע"פ 5339/98                                  |   |
| 514..... | 2 המהפך: ע"פ 5339/98 – וההלכה כיום                                 |   |
| 517..... | 3 בדיקה פסיכיאטרית של עד                                           |   |
| 517..... | 4 חבלות פיזיות הפוגעות בתפקוד המוח                                 |   |
| 517..... | 5 פגמים באישיות                                                    |   |
| 518..... | 6 היעדר כושר העדה ונשיאה באחריות פלילית                            |   |
| 518..... | 7 "תוספת" לעדות חולה נפש/מפגר?                                     |   |
| 518..... | <b>סימן שמיני:</b> העד הלוקה בחוש מחושיו/המתמכר                    |   |
| 519..... | <b>סימן תשיעי:</b> העד הקטין                                       |   |
| 519..... | I חלק ראשון: המישור הפלילי                                         |   |
| 524..... | II חלק שני: החוק לתקון דיני הראיות (הגנת ילדים)                    |   |
| 525..... | III חלק שלישי: המישור האזרחי                                       |   |
| 527..... | <b>סימן עשירי:</b> העד הנוגע בעניין "נגיעה אישית" / "העד המעוניין" |   |
| 530..... | <b>סימן אחד עשר:</b> העד בעל העבר הפלילי ("העד הפושע")             |   |
| 533..... | <b>סימן שנים עשר:</b> עדים "שותפים-לעבירה" / "שותפים לאישום"       |   |
| 534..... | 1 מטעם התביעה                                                      |   |
| 539..... | 2 מטעם ההגנה                                                       |   |
| 540..... | 3 ביטולה של הלכת קינזי                                             |   |
| 541..... | <b>סימן שלושה עשר:</b> עדים שזכרונם "רוענן" בחקירה במהלך עדותם     |   |
| 543..... | <b>סימן ארבעה עשר:</b> ממלאי תפקידים ציבוריים / נציגים זרים        |   |
| 546..... | <b>סימן חמישה עשר:</b> עדים – אורח חיים/חקירה אלימה – משקל         |   |

|     |                                      |                       |
|-----|--------------------------------------|-----------------------|
| 547 | העד המומחה                           | <u>סימן שישה עשר:</u> |
|     | העד ה"ילד" – החוק לתיקון דיני הראיות | <u>סימן שבעה עשר:</u> |
| 547 | (הגנת ילדים)                         |                       |

## חלק שני

|     |                                                 |
|-----|-------------------------------------------------|
| 549 | <u>פרק שישי: על העדות (א) – עדות מפי השמועה</u> |
| 679 | <u>פרק שביעי: על העדות (ב)</u>                  |
| 915 | <u>פרק שמיני: עדות שבכתב</u>                    |

## חלק שלישי

|      |                                                      |
|------|------------------------------------------------------|
| 1007 | <u>פרק תשיעי: ראיות חסויות</u>                       |
|      | <u>פרק עשירי: עזרי חקירה כראיה (א)</u>               |
| 1177 | <u>– זיהוי עפ"י מראה פנים/מסדרי זיהוי</u>            |
|      | <u>פרק אחד עשר: עזרי חקירה כראיה (ב)</u>             |
| 1241 | <u>– זיהוי שלא עפ"י מראה פנים</u>                    |
|      | <u>פרק שנים עשר: עזרי חקירה כראיה (ג)</u>            |
| 1285 | <u>– עזרים טכניים, האזנת סתר והגנת הפרטיות</u>       |
| 1381 | <u>פרק שלושה עשר: הודאת בעל דין</u>                  |
| 1425 | <u>פרק ארבעה עשר: דרישת ה"סיוע" במשפט אזרחי</u>      |
| 1449 | <u>פרק חמישה עשר: דרישת הכתב כראיה</u>               |
| 1501 | <u>פרק שישה עשר: ראיה בעל-פה "כנגד" מסמך בכתב</u>    |
| 1549 | <u>פרק שבעה עשר: פסק דין פלילי כראיה במשפט אזרחי</u> |

## חלק רביעי

|      |                                                    |
|------|----------------------------------------------------|
| 1579 | <u>פרק שמונה עשר: מעשה בית דין – ההיבט הראייתי</u> |
| 1647 | <u>פרק תשעה עשר: חובת ההוכחה במישור הפלילי</u>     |
| 1719 | <u>פרק עשרים: חובת ההוכחה במישור האזרחי</u>        |



|            |                                                 |
|------------|-------------------------------------------------|
| 1823 ..... | <u>ברק עשרים ואחד: על מהימנות ומשקל</u>         |
| 1921 ..... | <u>ברק עשרים ושניים: על חקירת העדים בביהמ"ש</u> |
| 1979 ..... | <u>ברק עשרים ושלושה: מחדלי חקירה</u>            |
| 1987 ..... | <u>ברק עשרים וארבעה: דיני הראיות – יישומם</u>   |